

ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΙΑΚΟΥΜΑΤΟΣ Στοιχεία για τη Νεότερη Ελληνική Αρχιτεκτονική Πάτροκλος Καραντινός

Η Αρχιτεκτονική είναι ίσως η πληρέστερη έκφραση της ζωής μιας κοινωνίας. Καθορίζει τη φυσιογνωμία της, εκφράζει τα πνευματικά και καλλιτεχνικά της ιδεώδη, την πολιτική και οικονομική της συγκρότηση. «Η πρώτη επίσημη, ας πούμε, αρχιτεκτονική κίνηση άρχισε στην Ελλάδα επί Όθωνα και μας κληροδότησε τον ψευτοκλασικισμό και την προγονοπληξία. Ο ψευτοκλασικισμός είχε επικρατήσει σχεδόν σ' όλο τον κόσμο και στην Ελλάδα που άρχισε τότε τη νέα της ζωή, άφησε τη σφραγίδα του στα πρώτα αρχιτεκτονικά έργα της εποχής εκείνης, ιδίως τα δημόσια...» «Τέλος, οι νέες οικοδομές της Αθήνας, που οι περισσότερες είναι κατοικίες, χαρακτηρίζονται από μιάν έλλειψη ευρύτερης κοινωνικής αντίληψης και αρχιτεκτονικής ποιότητας...». (1)

Αυτά, μεταξύ άλλων, έγραψε, το 1954, σε άρθρο του ένας από τους πρωταγωνιστές της ανανέωσης της νεότερης ελληνικής αρχιτεκτονικής, ο αρχιτέκτονας Πάτροκλος Καραντινός.

Ο Πάτροκλος Καραντινός, κατά τη διάρκεια των σπουδών του στο Πολυτεχνείο, δέχτηκε την επίδραση του Δημήτρη Πικιώνη ο οποίος εκείνη την περίοδο εργαζόταν ως επιμελητής (1921-1923) του Ορλάνδου στην έδρα Κλασικής και Μεσαι-

ωνικής Αρχιτεκτονικής. Ο Πικιώνης ήταν εκείνος που επισήμανε στον νεαρό φοιτητή την αξία της λαϊκής αρχιτεκτονικής, στοιχείο που αποτέλεσε τελικά σημείο αναφοράς στο αρχιτεκτονικό έργο του τελευταίου ο οποίος έγραψε σε άρθρο του σχετικά:

«Ό,τι διακρίνει τη Λαϊκή Τέχνη είναι η έλλειψη κάθε επιτίδευσης, η απόλυτη ανταπόκριση μεταξύ ζωής και αρχιτεκτονικής μορφής, ένας απλός ορθολογισμός που οδηγεί σε σωστές και έξυπνες λύσεις». (2)

Το 2003 κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις του ΜΙΕΤ, το βιβλίο του Ανδρέα Γιακουμάτου «Στοιχεία για τη νεότερη ελληνική αρχιτεκτονική - Πάτροκλος Καραντινός» (σχήμα 17x24, σελ. 701, με 336 ασπρόμαυρες και 28 έγχρωμες φωτογραφίες.

42 ευρώ). Το βιβλίο αυτό κινείται πάνω σε δύο βασικούς άξονες: διερευνά τη ζωή και το έργο του Πάτροκλου Καραντινού και, παράλληλα αφηγείται την ιστορία της αρχιτεκτονικής κουλτούρας στην Ελλάδα από τις αρχές του 20ού αιώνα ως τη δεκαετία του '70. Έτσι γίνεται κατανοητό το έργο του Καραντινού ενώ, σε πολλές περιπτώσεις αποκαλύπτει και αξιολογεί εκ νέου γεγονότα, δράσεις, εκδηλώσεις και πρωταγωνιστές με αποφασιστικό ρόλο για τη διαμόρφωση του σύγχρονου ελληνικού αρχιτεκτονικού -και όχι μόνο- πολιτισμού.

Το βιβλίο συμπεριλαμβάνει επίμετρο με κείμενα του Πάτροκλου Καραντινού καθώς και πλήρη κατάλογο των έργων του Καραντινού. βιβλιογραφία, δημοσιεύσεις του αρχιτέκτονα και δημοσιεύσεις για κείνον.

Ο Ανδρέας Γιακουμάτος είναι, μεταξύ άλλων, επίκουρος καθηγητής στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και διδάσκων σε μεταπτυχιακά προγράμματα.

(1), (2) Απόσπασμα από το άρθρο «Πώς θα μπορούσε να υπάρξει νεοελληνική αρχιτεκτονική», που δημοσιεύτηκε στη «Φιλολογική Βραδυνή» στις 30.6.1954. ☞